

ትንሣኤ ክርስቶስ

"ወተንሰኦ እግዚአብሔር ከመዘነቅሐ እምነ ንዋም፣ ወከመ ኃያል፣ ሕዳገ ወይኒ፣
ወቀተሎ ጸሮ በድኅሬሁ።"

እግዚአብሔር ካብ ድቃስ ከም ዝነቅሐ ካብ ሙታን ተንሥኦ፤ እናበለ ድያቆን ዓወት ናይ ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ (ጎ.ኢ.ክ.) ኣብ ልዕሊ ሞትን ኃጢአትን የበሰረና። ንሕና እውን ሓቢርና መድኃኒ ዓለም ካብ ሙታን ተንሣኢ፣ ተዓዊቱልና እናበልና፣ ብከበሮን ብዕልልታን ንዝምርን ነመስግንን። እዚ ኸኣ ተኻፊልቲ ብርሃን ትንሣኤ ክርስቶስ ምኃናን፣ ናቱ ብሰራተ ኣወጅቲ ምኃናን የዘኻኸረና። እሞ ትርጉም ትንሣኤ ክርስቶስ እንታይ ምኃኑ ምእንቲ ክርድኣና፣ ነቲ ጎ.ኢ.ክ. ቅድሚ ትንሣኤኡ ዝገበሮ ዙሉ ፍጻሜታት ክንስተነትኖ ይግባእ። ቅድሚ ኣብ እቲ ክርስቶስ ኣፈደገ ምሥጢር ድኅነት ወዲሰብ ዝኸፈተሉ ፍጻሜ ትንሣኤኡ ምብጻሕ ብዙሕ ዋጋ ዝተኸፍሎ ምኻኑ የብርሃልና።

"ከመይ ካብቲ ካብ ኣቦታትኩም ዝወረሰኩምዎ ከንቱ ዝኾነ ሕይወት፣ ብኢድ እቲ ኣበርን ርኽሰትን ዘይብሉ ገንሸል፣ ማለት ብኸቡር ደም ክርስቶስ ኢኹም ዝደኃንኩም እምበር፣ ብጣፋኢ ነገር፣ ብብሩር ወይ ብወርቂ ኸም ዘይኮነ ትፈልጡ ኢኹም።" 1ጴጥ:1:18-19 ጎ. ኢ. ክ. ከድኅና ካብ ሰማይ ብፍቅሬ ተሳሒቡ ሥጋና ለቢሱ ትሒቱ፣ ንሱ ጥራይ ከይኣክል ኣብ መስቀል ተሰቐሎ፣ ተሳቐዩ፣ ሞይቱ፣ ብሓላፊ ነገር ዘይኮነስ ብኸቡር ደሙ ኣድኃና። መግረፍትን ኣብ መስቀል ምስቓይን ሞትን ሓይሊ ከምዘይብሉ፣ ሓጢአት ከምዝተሳዕረ ክረድኣና ከኣ፣ ብሳልሳይ መዓልቲ ካብ ሙታን ተንሥኦ። ካብ ዛ ሰዓት እዚኣ ንድሓር ፍርሒ ናይ ሞትን ስቓይን ክገዝኣና ከም ዘይብሉ፣ እንታይ ድኣ ኣብ ሓጢአት ምንባር ጥራሕ ከፍርሃና ከምዘለዎ፤ ንክርስቶስ ክንረክብ፣ ኣብዚ ዓለም ዚ ከሎና ንኣኡ ብምክታልን ብምሕሳብን እንነብሮ ሕይወት ዕዉት ክኸውን ከምዝክእል፣ በዚ ብርሃን ትንሣኤ ክርስቶስ ይእውጅልና ሎ።

ኣብዚ ብርሃን ትንሣኤ ናይ ንጉሠ ሰላም ክርስቶስ እነብላሎ መዓልቲ፣ ካብ ወንጌል ዮሐንስ 20:1-18 ዘንቡብናዮ፣ ንግሆ ሰንበት ጌና መሬት ከይበርሀ፣ ነቲ ንቡር ልምዲ ኣይሁድ፣ ሓደ ሰብ ምስተቐብረ ኣብ መቓብር ምብጻሕ፣ ንክትፍጽም ማርያም መግደላዊት ናብቲ መቓብር ጎ.ኢ.ክ. ከደት። ክትከይድ ከላ መን ክሕግዚኒ ኢዩ ከመይ ጌረኸ ነቲ እምኒ መቓብሩ ክኣልዮ ኢዩ፣ እናበለት ኣብቲ ቦታ መቓብር ምስ በጽሐት ግና ከምቲ ንቡር ኮይኑ ኣይረኸበቶን። እቲ እምኒ ካብቲ ቦታኡ ለቐቐ ረኸቦቶ። ነርድእቱ ድማ እቲ ዝረኣዩቶ ትንግርቲ ነገረት። እዚ ክኸውን ከሎ ሓዋርያትን ኣርድእትን ብሞት ጎ. ኢ. ክ. ብዝተረኸበ ፍጻሜ ኣብ ሓሳባቶም ዙሉ ብኸፋኡ ከም ዝተፈጸመ፣ እቲ ኣብ ክርስቶስ ዝነበሮም ተስፋ ተወዲኡ፣ ካብ ዚ ንድሓር ሓንቲ የሎን ክብሉ ኣብ ተስፋ ዝቈረጹሉ ኩነታት ስለዝነበረን፣ ልዎም ተሃዊኻን ተሸቢራን ተጨኒቓን ስለዝነበረትን፣ ኣብቲ መቓብር ክኸዱ ስዱዋት ኣይነበሩን። ናይ ጎ.ኢ.ክ. ሰውነት ዘይብሉ ጥርሑ ዘሎ መቓብር ክርእዩን፣ ስለምንታይ ኢኹም ነቲ ሕያው ዝኾነ ክርስቶስ ኣብ መንጎ ምወታት ትደልይዎ ዘሎኹም ዚብል ድምጺ መላእክቲ ክሰምዑን ቁርባት ኣይነበሩን። ነዚ ምስ ርኣዩን ምስ ሰምዑን ግና ብሓደ ወገን ነቲ ዝነበሮም ፍርሒ ክውስኸሎም ከሎ ቦቲ ካልእ ወገን ከኣ ተስፋ ረኸቡ። ብዛዕባ ትንሣኤ ክርስቶስ ካብ ሙታን ክሓስቡን ክሃረቡን ድማ ጀመሩ።

እሞ ካብ መጽሐፍ ቅዱስ ዘንብብናዮ ታሪኽ መቓብር ጎ. ኢ. ክ. መጀመርያ ማርያም መግደላዊትን እቲ ዓቢይ እምነ መዕጻዊ መቓብር ለቂቕ ከም ዝረኽብዎ ወንጌል ዮሐንስ ከዘንትወልና ጸኒሑ። እዚ ዓቢይ እምነ ካብቲ መቓብር ምልዓሉ መጀመሪያ ምልክት ትንሳኤ ጎ. ኢ. ክ. ካብ ሙታን ኮይኑ ተረኽቦ። ኣብዉ ቤተክርስቲያን ብዛዕባ ዚ ምስጢር ናይ እዚ እምነ ምልቃቕ ከስተምህሩን ክጽሕፉን እንከለው፡ መጀመሪያ እቲ መቓብር ብእምነ ጥራሕ ተጻጽዮ ዘይኮነስ፣ ብወተሃደራት እውን ይሕሎ ከምዝነበረ ምዝካር የድሊ ይብሉ። ምኽንያቱ እቶም ኣንጻር ክርስቶስ ዝኾኑ ፈሪሳውያን ነቲ ቅዱስ ስራሕ ክርስቶስ ዝቃወሙ ዝነበሩ፡ ነቲ ንድሕነት ወዲሱብ ዝመጸ ክርስቶስ ቀቲሎም ንትምህርቱ ኮነ ንናይ ድኅነት ሥርሖ ከጥፍእዎ ዝፈተኑ፡ ምስ ሞተ እውን ክሕልውዎን ክከታተልዎን ተረኽቡ። እዚ ኩሉ ዕንቅፋታት ካብ ወገን ፈሪሳውያን ዝመጸ ክኸልክሎ ኣይከአለን። እዚ ዓቢይ እምነ ንክርስቶስ ጻጽዮ ዝነበረ ብትንሳኤ ክርስቶስ ምስተለቀ ኩሉ ተንኮል ክፍኣት ሓጢአት ተሳዕሪ ይብሉ።

ከምኡ ውን ንሕና ንትንሳኤ ክርስቶስ ናትና ትንሳኤ ክንገብሮ እንተኾና ነቲ ክርስቶስ ኣብ ልብና ከይኣቱ ዝኸልክሎ ከምቲ እምነ መጻዊ መቓብር ክርስቶስ ብትንሳኤ ዝተለቀ፡ ንጌጢአት ካብ ልብና ክንለቆ ኣሎና። ኣሕዋት ተጸሊኦም፡ ኣብ ሞንጎ ሕዝቢ ምትእምማን ተሳኢኑ፡ ክርከብ ከሎ ልብና ደንዚዙ ኣሎ ማለት ኢዩ። ክፍኣት ክፍጸም ከሎ ንሕና ከኣ መሰረት ናይቲ ክፍኣት ክንከውን ከሎና፡ ሕይወትና ኩሉ ግዜ ድኻም ኮይኑ ንረኽቦ። ምስ ሓውና ምስ ሓውትና ብዘይውዓል ሕደር ንተግረቕ። ውሉድ ምስወላዲ፣ ሓው ምስ ሓው፡ ጎረቤት ምስ ጎረቤት ሰላም ንግበር ክንብሃሃል ከሎና፡ ተነሳሕ ምስ ኣምላኽካ ተግረቕ ዝብል ድምጺ ክንሰምዕ ከሎና፣ ነዚ ሰሚዕና ኣብ ግብሪ ክነውዕሎ ኣሎና። ንድምጺ መልእኽቲ ናይ ትንሳኤ ክርስቶስ ንሰምዖ ኣብ ግብሪ ክነውዕሎ ይግብእና። “መንፈስ ናይቲ ንኢየሱስ ካብ ሙታን ዘተንሥኦ፡ ኣባኻትኩም ኃዲሩ እንተ ኣልዩ ግና፡ እቲ ንክርስቶስ ኢየሱስ ካብ ሙታት ዘተንሥኦ፡ ንሱ ነቲ መዋቲ ሥጋኹምውን ቦቲ ኣባኻትኩም ኃዲሩ ዘሎ መንፈሱ ገይሩ ሕያው ኪገብሮ እዩ።” ሮሜ:8:11 እዚ ምስ እንገብር ሓጎስ ብትንሳኤ ክርስቶስ ዝተርኽበ ክነስተማቕሮን ክንፈልጦን ኪኢልና ኣሎና ማለት ኢዩ። ኢየሱስ እምበኣር ሕጂ ነቶም እምነ ዝኾነ ተረር ልቢ ዘይኮነስ ንቃል ኣምላኽ ዝሰምዕ የዋህ ልቢ፡ ንጻዊዲት ኣምላኽ ቅኑዕ መልሲ ዝህብ ልቢ ክህልውና ይግባእ። ነዚ ዓይነት ልቢ ምስ ነጥሪ፡ ጥርጣሬ ኣብ እምናትና ከይርከብ ነቲ ጉድለት ካብ ልብና የርሕቕልና።

ሓዋርያት መጀመሪያ ነቲ ጥርሖ ዝጸንሑም መቓብር ክርስቶስ ከስተንትኑን ክምርምሩን ተረኽቡ። ካብኡ ሓሊፎም ነቲ መጻሕፍቲ ብዛዕባ ክርስቶስ ዝበሎ ንሱ ምእንቲ ሓጢአትና ክመውት ከምዝኾነ ኣብ ሳልሳይ መዓልቲ ክትንሰእ ምኳኑን ከነስተውዕሉን ክንርድእዎን ተርኽቡ። ነቲ ጥርሖ ዝጸን መቓብር ክሳብ ዝርእይዎ እምነቶም ጎደሎን፡ ኣብ ፍርሂ ዝተመሰረተ እምነትን ሓዞም ጸንሑ። ግና ሰውነት ክርስቶስ ኣብቲ መቓብር ምስ ሰኣንዎን፣ ድምጺ መላእኽቲ ምስ ሰምዑን፣ እምነቶ ክድልድልን ክዓብን ጀመረ። ንሕና ውን ኣብ መቓብር ተጻጽዮ ዝነበረ እሞ ብትንሳኤኡ ክርስቶስ ዝኸፈቶ ብምስትውዓል ክቕበሎን ኣብ ልብና ክነሕድሮን፣ መኸላእታ ዝኾነና ምኽንያት ድኻመታት ክነርሕቕን ኣሎና። ጥርጣሬ ኣለና ኣብ ክርስቶስ ዘሎና እምነት ክነበርቲዕ ትንሳኤ ክርስቶስ ይዕድመና ኣሎ።

በዚ ኩሉ ኣጋጣሚታት ኣብቲ መቓብር ዝተረኽበ ጎ.ኢ.ክ. ካብ ሙታን ከምዘተንሰኤ ቀስ-ብቕስ ነርድእቱ ሓበሮም። ኣብዉ ናይ ቤተክርስቲያን ብዛዕባ ጎ.ኢ.ክ. ካብ ሙታን

ምትንሥኡ ንሓዋርያት ዝተገልጸሎም መንገዲ ክገልጹ ከለው፡ እቲ ምስጢር ናይ ትንሣኤ ብዘይመጠን ዓቢይ ስለዝኾነ እቲ ድኹም ዝኾነ ልቢ-ወዲ-ሰብ በብቕዱብ ክርድኦ ዝኸእልሉ መንገዲ መረጸ። ካብ'ዚ ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ክነንብቦ ዝጸናሕና ንርድኦ እንተሎ፡ ሎሚ መዓልቲ፡ ጎ.ኢ.ክ. ነቶም ዝደልዩዎን ለይቲ ምስ መዓልቲ ናብኡ ዝጎዱን፡ ንዓኡ ክረኽቡ ዝጽዕሩን ብዝያዳ ክግለጸሎም ተረኽበ። ኣብ'ቲ መቓብር ከይዶም ብፍቅሪ ክረኽቡዎን ክበጽሑዎን ዝመጹ እቲ ዓላማኦም ንክርስቶስ ደልዮም ንኣኡ ከኸብሩ ዝብል ስለዝኾነ ክግለጸሎም ተረኽበ። እቲ እምኒ ነቲ ንመቓብር ዓጺዩ ዝነበረ ካብ'ቲ መቓብር ተኣልዮ'ውን ረኽብዎ። ኩለንተናኡ ብነፍሱን ብሥጋኡን ካብ ሙታን ስለዝተንሰኤ ነቲ መግነዝ ጥራሕ ረኽቡ። ነዚ ኩሉ ምልክታትን ትእምትታትን ረኽቦም ከለው ከምዚ ኢሎም ተደናጊሮም ከለው ክርስቶስ ባዕሉ ንግርያም መግደላዊት ተራእዮ። ካብ ሙታን ከምዝተንሥኦ እውን መስከረላ። መልእኽቲ ትንሣኤ ናይ ሰላም ንጉሥ ክርስቶስ በዚ መንገዲ ልዕሊ ሓጢአትን ሞትን ከምዝተዓወተን ንሓዋርያትን ኣርድእቱን ኣበሰሮም። ንዓለም ከበሰሩ እውን ስልጣን ሃቦም።

ቅዱስ ጳውሎስ ኣብ መልእኽቲ ናብ ሰብ ቆረንጦስ ዝጸሓፎ፡ "ክርስቶስ ካብ ሙታን ዘይተንሥኦ እንተኾይኑ ድማ ሰብከትና ኸንቲ እዩ፣ እምነትኩም እውን ከንቲ እዮ።" 2ቆሮ፡ 15፡14 ይብሉና። ሓቅነት ትንሣኤ ክርስቶስ መሰረት ትምህርቲ ክርስትናን፡ መሰረት እምነትናን ኢዩ። ብመንፈስ ቅዱስ ጌሩ እግዚአብሔር ዓይኒ እምነት ይህበና። በዚ ከኣ ንክርስቶስ ክንፈልጦን ነቲ ኃይሊ ብርታዔ ዓወት ናይ ትንሣኤ ክንርድኦን ክንፈልጥን ዮኸእለና። እቲ ዚዓበዩ ሓጎስ ኣብዚ ዓለም ከሎና ክንረኽቦ እንኸእል ከኣ ምስ ክርስቶስ ምንባርን ዕለት-ዕለት ምስ ክርስቶስ ምርኻብን ምጅኑ ፈሊጥና ኣብ እምነትና ክንጸንዕ ይሕግዘና። ናትና ሓላፍነት ንክርስቶስ ብኣካል ምፍላጥ እዩ። ስለዚ ንሕና ከም ኣመንትን ተኸተልትን ክርስቶስ፡ ነዛ መዓልቲ ትንሣኤ ክርስቶስ ክነብዕላ እንከሎና ክንገብሮ ዘሎና ናይ ሕልና መርመራ።

ሀ. በዚ በዓል መዓልቲ ትንሣኤ ክርስቶስ "ኣብ ክርስቶስ ኢየሱስ ዘለዉ ኩነቲ ዮብሎምን ፤ እቲ ኣብ ክርስቶስ ኢየሱስ ዘሎ ሕይወት ዚህብ መንፈሳዊ ሕጊ፡ ካብቲ ሕጊ ኃጢአትን ሞትን ሓራ ኣውጽኢና" ሮሜ፡8፡1 ብዝበል ቃል ኣምላኽ ተመሪሒና፡ ንሓጢአት ኣርሒቕና ማለት ንሓጢአት ቀቢርና ምስ ክርስቶስ ክንትንሥእ ቅሩባት ዶ ኣሎና?

ለ. ነቲ ጎ.ኢ.ክ. ዝኣሰሮ ሰይጣን ኣሲርናዶ ስልጣም ከይሃብና፡ ነቲ ክርስቶስ ዝሃበና ጸጋ ናጽነት ተቀቢልና ኣብ ልብና ቦታ ክንህቦ ንርከብ?

ሐ. ነዚ ኩሉ ጸጋታት ዝዓደለናን፡ ንሓጢአትን ሞትን ዝሰዓረን፡ ምእንታና ዝተሳቀየን ዝሞተን፡ ኣብ ሳልሳይ መዓልቲ ዝተንሰኤን ክርስቶስ ነመስግኖ ዶ?

ኣብ መጨረሻ፡ ዝኸበርኩም ሕዝበ እግዚአብሔር፡ ኣብ'ዛ ሰዓት እዚኣ ንብርሃን ትንሣኤ ከነብዕል ነዚ ብስራት እዚ ክንቅበል ንእግዚአብሔር ክንረኽቦን፡ መኸላእታ ዝኾነና ነገር ዘበለ፡ ብፍቅሪ ክርስቶስ ተደፊእናን፡ ብብርሃን ትንሣኤ ክርስቶስ ተመሪሕናን፡ ካብ ልብና ክነርሕቆ ንዕደም ኣሎና። ስለምንታይ፡ ሎሚ ሓጢአት ተሸኒፉ ኢዩ። ነቲ እከይ ዘበለ ከኣ ሓይሊ ኣይተሃብዎ ኢሉና እዩ ጎ.ኢ.ክ.። "ክርስቶስ ተንሰኦ እመታን፣ በዓብይ ኃይል ወሰልጣን፣ ኣሰሮ ሰይጣን፣ ኣግዓዞ ለኣዳም፣ እምይእኬስ፡ ኮነ ፍሰሓ ወሰላም።" እናበልና

አብ ፋሲካን ቅንያቱን መስቀል ንሳለም። ትእምርቱ ከአ ብትንሣኤ ጐ.አ..ክ.፡ ሰይጣን ኮነ ሓጢአት ስልጣን ከምዘይብሉ ምእዋጅ እዩ። እሞ ዝኸበርኩም ሕዝብ እግዚአብሔር፡ ብሓጢአትና ሞይትና፣ ግና ብጥምቀት ምስ ክርቶስ ተንሲእና። እዚ ዓወት'ዚ ዝተዓደልና ሕሩያት ሰብ ጸጋ ምኃንና ነመስግን።

አብ'ዚ ብርሃነ ትንሣኤ ክርስቶስ መዓልቲ ንሓጢአትና ክነሸንፍ፡ ንእኖና እግዝእትነ ማርያም ንወዳ ካብ ዝውለድ ሰዓት ክሳብ ግዜ ሞቲ ዘሰነየቶ፣ አብ መጨረሻ ንሳ'ውን ምሳኡ ንሰማይ ዝፈለሰት፡ ንኦና አብ'ዚ ምድሪ'ዚ ክንነብር ከሎና አብ ኩሉ ሕይወትና ክተሰንዩና ንማሕጸና። ናይ እዚ ዓወት እዚ ኩሉ ግዜ ተሳተፍቲ ኮንና ክንነብር አብ ወዳ አማልድልና ንበላ። ከምኡ አብ ሃገርና ተርኺቡ ዘሎ ጸገም ነባሪ ሰላም ንሕዝብና ንሃገርና ይሃበልና። ዝወፈሩ ብሰላም ይምለሰልና። ርሑስ ፍሲካ ይግበረልና።

አባ ገብርኤል ወልዳይ